

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාව - 2013

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවේ 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය හා එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධ වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1972 අංක 11 දරන රාජ්‍ය කෘෂිකාර්මික සංස්ථා පනතේ 23 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර සංස්ථාවේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් සංස්ථාවේ සභාපතිවරයා වෙත 2016 ජූනි 13 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පවත්වනු ලබන විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ.

1.4 මතය ව්‍යාචනය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ, ආදායම් ප්‍රකාශනයේ හා හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ වාර්තාගත වූ හෝ වාර්තාගත නොවූ හෝ විෂයයන් සහ මූලිකාංගවලට අදාළව කවර හෝ ගැලපීම් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් තිබුණේදැයි තීරණය කිරීමට මට නොහැකිය.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 මතය ව්‍යාචනය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු හේතුවෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් සහ උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මට නොහැකි විය. ඒ හේතුකොට ගෙන මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01 අනුව උපචිත පදනම මත ගිණුම් තැබිය යුතු වුවත් එයට පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මුදල් පදනම මත ගිණුම් තැබීම හේතුවෙන් ලැබිය යුතු බදු කුලී ආදායම රු.8,197,245 ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 02 ප්‍රකාරව, ගල්පිහිල්ල වතුයායේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඇති වූ ගින්නෙන් විනාශ වූ සහ පාරිභෝජනයට නුසුදුසු තේ කිලෝග්‍රෑම් 5660 ක් අගය කර ගිණුම්වල ගැලපීම්කර නොතිබුණි.
- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07 ප්‍රකාරව මෙහෙයුම් කටයුතුවල මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී හඳුනාගත නොහැකි රු. 19,025,895 ක මුදල් ගලායාමක් පෙන්වුම් කර තිබුණු අතර භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද රු. 118,066,710 ක් මුදල් ලැබීමක් ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබුණි. මේ අනුව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ තුල්‍යතාවය පිළිබඳව විගණනයේ දී ප්‍රශ්නකාරී වේ.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 18 ට පටහැනිව නිමි තේ අලෙවි ආදායමෙන් නිමි තේ අලෙවියට අදාළ වියදම් අඩුකර ශුද්ධ විකුණුම් ආදායම ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 40 ප්‍රකාරව වාර්ෂික බදු කුලිය රු. 5,400,000 කට තක්සේරු කළ දෙමටගොඩ පිහිටි ගොඩනැගිල්ල සහ වතු 03 කට අදාළව හෙක්ටයාර 30.33 ක් වූ ඉඩම් අවුරුදු 30 ක කාලයක් සඳහා බදු පදනම මත බාහිර පාර්ශවයන් වෙත ලබා දී තිබුණද එම වත්කම් ආයෝජන වත්කම් ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබුණි.
- (ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 41
 - (i) පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අගයකර නොතිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හා පෙර වර්ෂ තුනකදී අලෙවි කරන ලද ගස් 3000 ක අගය එම වත්කම් ගිණුම මගින් ගලපා නොතිබුණි.
 - (ii) ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් තුළ අන්තර්ගත කොකෝවා, පුවක්, කෝපි, රබර්, ගම්මිරිස් යනාදී වගාවන් සඳහා ක්ෂය ප්‍රතිපාදන සැලසීමේදී වගාව පරිණත වූ පසුව වන ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය කළ යුතු වුවත්, එම වගාවන් සඳහා වියදම් දරන ලද වර්ෂයේ සිට ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය සිදු කර තිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) තේ කර්මාන්තයට අදාළ සම්මතයන් (Tea Plantation Norms) අනුව ආයතනික ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් තුළ අන්තර්ගත රිකිලි තේ වල ඵලදායී ජීව කාලය වර්ෂ 30 ත් වර්ෂ 40 ත් අතර වුවත් එම වත්කම්, ඇට තේවල ඵලදායී ජීවකාලය පදනම්කරගෙන ක්ෂය කර තිබුණි.

(ආ) වතුයායන් හතරක මාර්ග නඩත්තු කටයුතු සඳහා දරන ලද රු.1,616,396 ක වියදම් ප්‍රාග්ධනික කර දේපළ, පිරිසිදු හා උපකරණ යටතේ දැක්වීමෙන් තොරව මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ විලම්භිත වත්කම් (Differed Assets) ලෙස පෙන්වා තිබුණි. මෙම පිරිවැය සඳහා 2013 වර්ෂය වෙනුවෙන් රු.404,772 ක ක්ෂය ප්‍රතිපාදන කර තිබුණ ද ගිණුම් සටහන් මගින් අදාළ ක්ෂය ප්‍රතිපත්තීන් අනාවරණය කර නොතිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවට අයත් ඉංගිරිය වතුයායට අදාළ ආදායම් වියදම් සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගිණුම්ගත කර නොතිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට එම බැංකු ගිණුමේ ශේෂය බැංකු ප්‍රකාශය අනුව රු. 347,523 ක් විය.
- (ආ) කොටගහ වතුයායේ Burnside බංගලාව හා Fundale බංගලාව අලුත්වැඩියා කිරීමට අදාළ රු. 580,352 ක වියදම්, අයහාර වියදම් ලෙස හඳුනා නොගෙන ණයගැති ගිණුමක සටහන් කර තිබුණි.
- (ඇ) වලහන්දුව වතුයායේ වතුඅධිකාරී නිල නිවාසය අලුත්වැඩියා කිරීමේ කාර්යය 2012 වර්ෂයේ නිම කර ඇතත් එයට අදාළ රු.84,050 ක අලුත්වැඩියා වියදම් එම වර්ෂයේ වියදම් ලෙස හඳුනාගැනීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේ කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ඈ) ගල්පිල්ල වතුයායේ වෙන්දේසි නිමි තේ ආදායම ගණනය කිරීමේදී 2012 වර්ෂයේ අවසන් නිමි තොගය රු. 11,157,033 ක් වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක තොගය ලෙස රු. 10,873,514 ක් ගිණුම්ගතකිරීම නිසා වර්ෂයේ ලාභය රු.283,519 කින් වැඩි වී තිබුණි.
- (ඉ) බදු කුලී ආදායම්වලට අදාළ එකතු කළ අගය මත බදු මුදල් රු. 210,000 ක් වාර්ෂික බදු කුලී ආදායම් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගිණුම් අනුව රබර් කිරි ආදායම (Latex Sales) රු. 14,987,749 ක් වූ අතර, ගැනුම්කරුවන්ගේ වාර්තා අනුව එම අගය රු. 15,420,457 ක් වීමෙන් රු. 432,708 ක ආදායමක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (උ) 2011 වසරේදී සංස්ථාව විසින් වර්ෂ 05 ක කාලපරිච්ඡේදයක් වෙනුවෙන් පිළියෙල කරන ලද වන කළමනාකරණ වාර්තාව වෙනුවෙන් දරන ලද රු. 1,645,340 ක වියදම ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා ලාභයට එරෙහිව ලියා හැරීමක් කර නොතිබුණි.

2.2.4 නොසැසඳුණු පාලන ගිණුම්

ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වතුයායන් වෙනුවෙන් පිළියෙල කරන ලද ගිණුම්වල ක්ෂය වෙන් කිරීම් සඳහා ගැලපීම් කර තිබුණ ද වතුයායන් 8 ක ගිණුම්වල එලෙස ක්ෂය ගැලපීම සිදුකර නොතිබීම හේතුවෙන් ප්‍රධාන කාර්යාලය හා වතුයායන් ගිණුම් අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට රු.287,932 ක නොසැසඳීමක් නිරීක්ෂණය විය.

2.2.5 අවිනිශ්චිත ගිණුම්

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වතු 08 කට අදාළව අවිනිශ්චිත ගිණුම්වල පිළිවෙලින් රු. 5,361,010 ක හර සහ රු.487,032 ක බැර ශේෂ පැවති නමුත් එම ශේෂ හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීම හේතුවෙන් ඒවා සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට හෝ පිළිගැනීමට නොහැකි විය.

විෂයය	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
-----	-----	-----
	රු.	
(අ) මිඩලන්ඩ් වතුයායේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂ පත්‍රයේ වූ විවිධ ගිණුම් ශේෂය හා පාරිතෝෂික වෙන් කිරීමේ ශේෂය.	43,581,749	අදාළ උපලේඛන
(ආ) වාහන (35)	වටිනාකම හඳුනාගත නොහැක	ලියාපදිංචි සහතික
(ඇ) ජර්නල් සටහන් 287 ක්	639,708,187	අනුමත ජර්නල් වවුචර්
(ඈ) ගල්පිහිල්ල බංගලාවේ වාර්ෂික අළුත්වැඩියා වියදම.	1,292,219	ගෙවීම් වවුචර්
(ඉ) කැලැබොක්ක වතුයායේ ගිණුම් තුළ ඇතුළත් Tea grade Valued නම් වටිනාකම.	3,289,437	වටිනාකම තහවුරු කර ගැනීමේ ලේඛන
(ඊ) තේ දළ අලෙවි ආදායම.	48,633,846	වටිනාකම තහවුරු කර ගැනීමේ ලේඛන
(උ) දේපල පිරියත හා උපකරණ	748,517,385	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය
(ඌ) වෙළඳ හා ලැබිය යුතු ගිණුම්	64,568,273	උපලේඛන, ණයගැති වයස් විශ්ලේෂණය, ශේෂ සනාථ කිරීමේ ලිපි.
(එ) ගෙවිය යුතු ගිණුම්	1,148,536,917	උපලේඛන, ණයහිමි වයස් විශ්ලේෂණය, ශේෂ සනාථ කිරීමේ ලිපි.
(ඵ) වාර්ෂික බදු කුලී ආදායම් (ඉඩම් කොටස් දහයක)	19,633,359	බදු ගිවිසුම්, ඉඩම් තක්සේරු වාර්තා

2.3 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2011 වර්ෂයේ සිට පැවත එන ණයගැති ගිණුම් 05 කට අදාල රු. 64,988,479 ක ශේෂය අයකර ගැනීමට කටයුතුකර නොතිබුණි.
- (ආ) ආයතනික ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් නිසි පරිදි නිරවුල් නොකිරීම හේතුවෙන් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට රු. 428,822,444 ක් ද, සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලට රු. 39,204,220 ක් ද, වතු සේවකයින්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට රු. 7,825,258 ක් ද, ලංකා වැවිලිකරුවන්ගේ අර්ථසාධක අරමුදලට රු. 2,670,305, ක් ද, හා ගෙවියයුතු පාරිතෝෂික මුදල රු. 210,517,000 ක් ද ඇතුළත්ව ගෙවිය යුතු මුළු ව්‍යවස්ථාපිත වගකීම් ප්‍රමාණය රු. 689,039,227 ක් විය.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

නීතිරීති හා රෙගුලාසිවලට යොමුව -----	අනුකූල නොවීම -----
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය හා 1997 මැයි 23 දිනැති අංක 118 (අ) දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය	ආයතන සංග්‍රහය හා වක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට පටහැනිව 2012 වර්ෂයේදී නිවාඩු දින වැටුප් ලෙස රු. 17,653 ක් ගෙවා තිබුණි.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 104.	ගල්පිහිල්ල වතුයායට අනුයුක්ත කර තිබූ මෝටර් රථය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජනවාරි 29 දින කිසියම් පාර්ශවයක් විසින් ගිනි තබා විනාශකර ඇති බව රස පරීක්ෂක වාර්තාව මගින් හෙළිවී තිබුණ ද ඒ සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ඇ) 2011 පෙබරවාරි 09 දිනැති අංක 13/2008 (iv) දරන රාජ්‍ය පරිපාලන වක්‍රලේඛය	ඉන්ධන වියදම් සීමාව ඉක්මවා සමාලෝචිත වර්ෂයේ අප්‍රේල්, ජූනි හා අගෝස්තු මාසවලදී සංස්ථාවේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු වෙත එකතුව රු.86,484 ක ඉන්ධන ලබාදී තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු. 217,784,413 ක ඌනතාවයක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 1,045,335,245 ක් වීමෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 1,263,119,658 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම් රු.488,622,586 කින් අඩුවීමත් ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයේදී ඉකුත් වර්ෂයේ රු. 667,344,420 ක ලාභයක් ලැබී තිබුණ ද සමාලෝචිත වර්ෂයේ එලෙස සිදුනොවීමත් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ ඉහත පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

	2013	2012
ජංගම වත්කම් අනුපාතය	0.14:1	0.23:1
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	0.09:1	0.17:1
දළ ලාභ අනුපාතය	(17%)	(5%)

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ආයතනය සෘණ කාරක ප්‍රග්ධනයක් සහිතව දිගුකාලයක සිට ක්‍රියාකරන අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම අගය රු. 1,017,180,009 ක් විය. ඒ අනුව කෙටිකාලීන ද්‍රවශීලතා ගැටලුවලට මුහුණදීමට සංස්ථාවට සිදු වී තිබුණි.
- (ආ) ආයතනික දළ ලාභදායීත්වය 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 12 කින් පිරිහී තිබුණි.

3.3 ආදායම් හා වියදම් විශ්ලේෂණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

- (අ) කර්මාන්තශාලා තුනක නිෂ්පාදන කටයුතු නතර කිරීම හේතුවෙන් 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිමි තේ ආදායම රු. 131,688,968 කින් එනම් සියයට 25 කින් අඩු වී තිබුණි.
- (ආ) පරිපාලන වියදම් සියයට 73 කින් වැඩි වීම කෙරෙහි පාරිතෝෂික උගත වෙන් කිරීම රු. 47,125,546 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමට ගැලපීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.
- (ඇ) 2010 වර්ෂයේ සිට පොළී වියදම් ණය මුදලෙන් අඩුවන ලෙස ගිණුම් තැබීම නිසා සිදුවූ වැරද්ද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිවැරදි කිරීම හේතුවෙන් බැංකු ණය පොළී වියදම් රු. 2,513,368 කින් එනම් සියයට 75 කින් වැඩි වී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මාතලේ හා මහනුවර ප්‍රදේශවලට අදාළව හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍ය නිමි තේ අස්වැන්න කිලෝග්‍රෑම් 1200 ක් පමණ වන විට සංස්ථාව මගින් පාලනය වන වතුයායන්හි එම අගය කිලෝග්‍රෑම් 310 ක් 854 අතර ප්‍රමාණයක පැවතුණි.

- (ආ) හුන්තස්ගිරිය හා කැලෑබොක්ක වතුයායන්වල 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිමි තේ නිෂ්පාදනය පිළිවෙලින් සියයට 29 කින් හා සියයට 12 කින් අඩු වී තිබුණි. කෙසේ වුවද 2012 වර්ෂයේ දී වතුයායන් 12 හි සමස්ථ නිමි තේ නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 1,911,616 ක් සමඟ සසඳන විට සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිමි තේ නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 1,762,301 ක් වූයෙන් නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 149,315 කින් එනම් සියයට 8 කින් පහළ ගොස් තිබුණි. තේ වගාවට අදාළ කෘෂිකාර්මික ක්‍රමවේද නිසි පරිදි අනුගමනය නොකිරීම තේ නිෂ්පාදනය අකාර්යක්ෂම වීමට හේතු වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාවේ සියලුම වතු ඇස්තමේන්තුගත කාර්යසාධන මට්ටමට වඩා පහළ මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. සමස්ථයක් වශයෙන් 2011, 2012 හා සමාලෝචිත වර්ෂයන්හිදී අයවැයගත ඉලක්ක කරා ළඟා වීමේ ප්‍රතිශතය පිළිවෙලින් සියයට 70 ක්, සියයට 90 ක් හා සියයට 77 ක් විය.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව සංස්ථාව මහින් පාලනය කරනු ලබන වතුයායන්හි තේ කිලෝවක නිෂ්පාදන පිරිවැය ශුද්ධ විකුණුම් අගය සමඟ සැසඳීමේදී සෘණ දායකත්වයක් සහිතව සෑම වතුයායක්ම කටයුතු කරන බව නිරීක්ෂණය වූ අතර 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඒකකයක සෘණ දායකත්වය ඉහළ ගොස් තිබුණි. 2012 සහ 2013 වර්ෂවලට අදාළව, තේ කිලෝවක නිෂ්පාදන පිරිවැය (COP) හා සාමාන්‍ය විකුණුම් වටිනාකම (NSA) පහත පරිදි වේ.

වතුයායේ නම	2012			2013		
	නිෂ්පාදන පිරිවැය	සාමාන්‍ය විකුණුම් වටිනාකම	දායකය	නිෂ්පාදන පිරිවැය	සාමාන්‍ය විකුණුම් වටිනාකම	දායකය
	(රු.)	(රු.)	(රු.)	(රු.)	(රු.)	(රු.)
ඕපල්ගල	274.91	251.13	(23.78)	322.23	305.42	(17.65)
අලකොල්ල	324.76	277.95	(46.81)	331.91	241.47	(90.44)
හාගල	317.98	291.00	(26.98)	347.54	276.58	(70.96)
ගල්පිහිල්ල	298.72	291.18	(7.54)	358.69	268.08	(90.61)
හෙයාපාර්ක්	369.20	220.57	(148.63)	365.20	227.03	(138.17)
ගෝමර	341.17	291.53	(49.64)	416.22	295.63	(120.59)
මීඬලන්ඩ්	371.45	295.95	(75.5)	417.52	299.91	(117.61)
හුන්තස්ගිරිය	343.26	275.06	(68.2)	432.52	267.36	(165.16)
රංගල	362.05	294.77	(67.28)	441.52	284.97	(156.55)
කැලෑබොක්ක	363.58	294.95	(68.63)	445.36	280.29	(165.07)
කොටගහ	468.28	244.37	(223.91)	527.43	247.99	(279.44)
එකතුව			<u>(806.90)</u>			<u>(1412.25)</u>

- (ඉ) සංස්ථාවේ වතුයායන්හි තේ කිලෝවක ශුද්ධ විකුණුම් වටිනාකම රු.227 සිට රු.305 ක් දක්වා වූ පරාසයක පැවති අතර මාතලේ හා මහනුවර දිස්ත්‍රික්ක අයත් කලාපයේ කර්මාන්තශාලා කිහිපයක සමාලෝචිත වර්ෂයේ සාමාන්‍ය මිල මට්ටම රු. 458 සිට රු. 539 අතර විය. මේ අනුව පෞද්ගලික වතුයායන්වලට සාපේක්ෂව සංස්ථාවේ වතුයායන්හි තේ සඳහා වන වෙන්දේසි මිල පහළ මට්ටමක පැවතුණි.

- (ඊ) 2009 වර්ෂයේ තේ නිෂ්පාදනය සඳහා උපයෝජනයට ගත් භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 3513.91 ක් වූ අතර, එය සමාලෝචිත වර්ෂයේ හෙක්ටයාර් 2894.46 ක් විය. කළමනාකරණයේ පැහැදිලි කිරීම් අනුව හෙක්ටයාර් 619 ක භූමි ප්‍රමාණය බාහිර පාර්ශවයන් වෙත වගා කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත ලබා දී තිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සංස්ථාව සතු ඉඩම් බදු දීමේදී බදු ගිවිසුම් අත්සන් කළ යුතු වුවද, බදු ඉඩම් 10 කට අදාළව දෙපාර්ශවය අතර බදු ගිවිසුම් අත්සන් කර නොතිබුණි.
- (ආ) රබර් කිරි අලෙවිය සඳහා ගැනුම්කාර ආයතන තෝරා ගැනීමේදී නිශ්චිත පදනමක් නොතිබූ අතර සංස්ථාව හා ගැනුම්කාර ආයතනය අතර ලිඛිත ගිවිසුම් ද අත්සන් කර නොතිබුණි.

4.3 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2011 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකින් තොරව ඕපල්ගල සහ මීඩ්ලන්ඩ් වතුයායන්හි රබර් සහ සුළු අපනයන හෝග වගාවන් ආරම්භ කර තිබූ අතර, ඒ සඳහා රු. 17,820,710 ක වියදමක් දරා තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයෙන් පසුව මෙම ව්‍යාපෘති අසාර්ථක තත්ත්වයට පත්ව ඇති අතර රෝපිත පැළ, ගුණාත්මක පැළ නොවීම, නඩත්තු කිරීමේ හා කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතාවය සහ දේශගුණික හා කාලගුණික සාධක අධ්‍යයනයකින් තොරව ආරම්භ කිරීම මේ සඳහා හේතු වී තිබුණි. තවද, ගම්මිරිස් හා කරාබුනැටි සඳහා දරා ඇති වියදම ගත් විට පැළයක් නඩත්තු කිරීම සඳහා පිළිවෙලින් රු.1,155 ක හා රු. 1,317 ක වියදමක් දරා ඇතත් ඵලදාව නිසි පරිදි ලබාගෙන නොමැතිව වගාවන් අත්හැර දමා තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගොඩනැගිලි බදු දීමට අදාළව රු. 4,950,000 ක බදු ආදායමක් උපයාගෙන තිබූ අතර ඊට අදාළ එකතු කළ අගය මත බදු මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.4 නිෂ්ක්‍රීය හෝ ඌන උපයෝජිත වත්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) හාගල වතුයායේ තේ කර්මාන්තශාලාව 2009 වර්ෂයේ සිට අක්‍රීයව පවතින අතර මීඩ්ලන්ඩ් වතුයායට අයත් දන්කන්ද කොටසේ අංගසම්පූර්ණ කර්මාන්ත ශාලාවක්ද 2008 වර්ෂයේ සිට අක්‍රීයව පවතී.
- (ආ) මීඩ්ලන්ඩ් වතුයායේ වතු සමුපකාර සමිතිය විසින් පවත්වාගෙන ගොස් තිබූ ආහාර වර්ග පුළුස්සන බේකරියේ කටයුතු 2011 වර්ෂයේ සිට නවතා දමා තිබුණි.

4.5 ආර්ථික නොවූ ගනුදෙනු

සංස්ථාව විසින් සාමාන්‍ය වෙළඳපොල පොළී අනුපාතය ඉක්මවූ සියයට 23 ක ඉහල පොළී අනුපාතයක් මත තේ තැඳවිකාර ආයතනයන්ගෙන් අත්තිකාරම් ලබාගෙන තිබූ අතර ඒ සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.12,749,529 ක මුදලක් පොළී ලෙස ගෙවා තිබුණි.

4.6 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2011 වර්ෂයේ සිට හඳුනාගත නොහැකි ශේෂ ලෙස වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ගිණුම් යටතේ ඇතුළත් කර තිබුණු රු. 1,933,044 ක් කුමන පුද්ගලයින් වෙත ගෙවිය යුතුව පවතීද යන්න තහවුරු නොවුණි.

(ආ) සංස්ථාවට අයත් ට්‍රැක්ටර් රථය සමාලෝචිත වර්ෂයේ මාස 03 ක පමණ කාලයක් අක්‍රීය වීමෙන් ධාවනය කළ නොහැකි තත්ත්වයක තිබූ අතර එම ධාවනය නොකළ කාලපරිච්ඡේදය සඳහා ඩීසල් ලීටර් භාරසියයක් යොදා ගෙන තිබුණි.

4.7 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

සංස්ථාවේ කාර්ය මණ්ඩලය හා කාර්යමණ්ඩල බඳවා ගැනීමේ කාර්ය පරිපාටිය කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනුමත කරවා ගත යුතු වුවත්, ඒ සඳහා අදාළ පියවර ගෙන නොතිබුණි.

4.8 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

සේවක භාරකාර අරමුදල් හා ලංකා වැවිලිකරුවන්ගේ අර්ථ සාධක සංගමයේ දායක මුදල් නියමිත පරිදි නොගෙවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.56,122 ක අධිභාර මුදලක් ගෙවීමට සංස්ථාවට සිදුවී තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීරීඩ්/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත වාර්ෂික ගිණුම් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද, සංස්ථාව විසින් 2013 වර්ෂයේ ගිණුම් ඉදිරිපත් කර තිබුණේ 2015 මැයි 06 දිනදීය.

5.2 විගණන කමිටු

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීරීඩ්/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 7.4.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව මාස 03 ට වරක් විගණන කමිටු රැස්වීම් පැවැත්විය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් කමිටු රැස්වීම් 02 ක් පමණක් පවත්වා තිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර සංස්ථාවේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමුකරවන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුය.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) ලිපිගොනු නඩත්තු කිරීම	ලිපි ගොනු අස්ථානගත වීම නිසා විගණනයට තොරතුරු ලබාගැනීම ප්‍රමාද වීම.
(ආ) ස්ථාවර වත්කම් පාලනය	ස්ථාවර වත්කම්වලට අදාළ ලේඛන පවත්වා නොගැනීම.
(ඇ) ගිණුම්කරණය	ජ්නල වවුචර් භාවිතා නොකිරීම, ගිණුම් තැබීම ප්‍රමාද වීම
(ඈ) දේපල බදු දීම	ලිඛිත ගිවිසුම්වලට එළඹීමකින් තොරව දේපල බදු දීම
(ඉ) නිමිතේ මිල කිරීම හා තැරැව්කරුවන් වෙත ලබාදීම	තැරැව්කරුවන් සමග ලිඛිත එකඟතාවයක් නොමැතිව ඉහළ අනුපාතයකට ණය ගැනීම සහ සාපේක්ෂව තේ දළ සඳහා අවම මිලක් නියම වීම.